

EU:n ja Kiinan kahdenvälistä investointisopimusta koskevat neuvottelut

Euroopan parlamentin päätöslauselma 9. lokakuuta 2013 EU:n ja Kiinan kahdenvälistä investointisopimusta koskevista neuvotteluista (2013/2674(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2, 3, 6 ja 21 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 153, 191, 207 ja 218 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 12, 21, 28, 29, 31 ja 32 artiklan,
- ottaa huomioon 25. kesäkuuta 2012 annetun ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n strategisen kehyksen ja toimintasuunnitelman,
- ottaa huomioon 23. marraskuuta 2001 tehdyn pöytäkirjan Kiinan kansantasavallan liittymisestä Maailman kauppajärjestöön,
- ottaa huomioon 23. toukokuuta 2012 antamansa päätöslauselman ”EU:sta ja Kiinasta: kaupan epätasapaino?”¹ ja ulkoasioiden pääosastonsa heinäkuussa 2011 antaman raportin kauppaja- ja taloussuhteista Kiinan kanssa,
- ottaa huomioon 14. maaliskuuta 2013 antamansa päätöslauselman EU:n ja Kiinan suhteista²,
- ottaa huomioon yleisesti hyväksytyt periaatteet ja käytänteet eli niin kutsutut Santiagon periaatteet, jotka Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) valtiollisia sijoitusrahastoja käsittelevä työryhmä hyväksyi lokakuussa 2008,
- ottaa huomioon 20. syyskuuta 2012 Brysselissä pidetyn kolmannentoista EU:n ja Kiinan huippukokouksen yhteisen julkilausuman,
- ottaa huomioon komission tiedonannon ”Kauppa, kasvu ja maailmanpolitiikka – Kauppapolitiikka Eurooppa 2020 -strategian kulmakivenä” (COM(2010)0612) ja 27. syyskuuta 2011 antamansa päätöslauselman Eurooppa 2020 -strategian mukaisesta Euroopan uudesta kauppapolitiikasta³,
- ottaa huomioon 13. joulukuuta 2011 antamansa päätöslauselman kaupan ja investointien esteistä⁴,

¹ EUVL C 264 E, 13.9.2013, s. 33.

² Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0097.

³ EUVL C 56 E, 26.2.2013, s. 87.

⁴ EUVL C 168 E, 14.6.2013, s. 1.

- ottaa huomioon 6. huhtikuuta 2011 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin kansainvälisestä sijoituspolitiikasta tulevaisuudessa¹,
 - ottaa huomioon 25. marraskuuta 2010 antamansa päätöslauselmat yhteiskuntavastuusta kansainvälisissä kauppasopimuksissa², ihmisoikeuksista sekä sosiaali- ja ympäristönormeista kansainvälisissä kauppasopimuksissa³ ja kansainvälisestä kauppapolitiikasta ja ilmastonmuutoksen haasteista⁴,
 - ottaa huomioon komission tiedonannon aiheesta “EU ja Kiina: kumppanuus tiivistyy, vastuu kasvaa” (COM(2006)0631) ja siihen liittyvän oheisasiakirjan ”Toimintamalli EU:n ja Kiinan kauppaa ja investointeja varten: kilpailu ja kumppanuus” (COM(2006)0632),
 - ottaa huomioon 5. helmikuuta 2009 antamansa päätöslauselman Euroopan pk-yritysten aseman vahvistamisesta kansainvälisessä kaupassa⁵,
 - ottaa huomioon äskettäin tekemänsä päätöksen, jolla otetaan käyttöön kaivannaisteollisuuden alalla toimivia ja metsänhakkuuta harjoittavia yrityksiä koskevat julkistamisvaatimukset niiden hallitukselle suorittamia maksuja koskevissa asioissa⁶,
 - ottaa huomioon EU:n ja Kiinan 14. huippukokouksessa Pekingissä helmikuussa 2012 tehdyn yhteisen päätöksen kahdenvälisestä investointisopimusta koskevien neuvottelujen käynnistämisestä,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että EU:n ja Kiinan välinen kauppa on kasvanut nopeasti ja jatkuvasti kolmen viimevuosikymmenen aikana siten, että sen arvo oli 433,8 miljardia euroa vuonna 2012, ja että kahdenvälinen kauppa on ollut epätasapainossa Kiinan hyväksi vuodesta 1997 lähtien; ottaa huomioon, että kauppataaseen alijäämä oli vuonna 2012 146 miljardia, kun taas vuonna 2000 se oli 49 miljardia,
- B. ottaa huomioon, että EU:n investoinnit Kiinaan vuonna 2011 olivat 102 miljardia euroa ja Kiinan investoinnit EU:hun samana vuonna 15 miljardia euroa; ottaa huomioon, että Kiinan investoinnit EU:hun olivat vuonna 2006 vain 3,5 miljardia euroa;
- C. ottaa huomioon, että Lissabonin sopimus siirsi suorat ulkomaiset investoinnit EU:n yksinomaiseen toimivaltaan;
- D. ottaa huomioon, että 26:lla EU:n jäsenvaltiolla on Kiinan kanssa voimassa oleva kahdenvälinen investointisopimus; ottaa huomioon, ettei EU ole vielä laatinut pitkän aikavälin kestäväää teollisuuspolitiikkaa, jolla se voisi edistää hyökkääviä ja puolustavia etujaan uuden, ulkomaisia sijoituksia koskevan EU:n politiikan puitteissa;

¹ EUVL C 296 E, 2.10.2012, s. 34.

² EUVL C 99 E, 3.4.2012, s. 101.

³ EUVL C 99 E, 3.4.2012, s. 31.

⁴ EUVL C 99 E, 3.4.2012, s. 94.

⁵ EUVL C 67 E, 18.3.2010, s. 101.

⁶ Hyväksytyt tekstit, 12.6.2013, P7_TA(2013)0261 ja 0262.

- E. toteaa, että Kiina on edelleen yksi maailman kolmesta suurimmasta investointien markkina-alueesta, vaikka sen työvoimakustannukset ovat viime vuosina nousseet 10 prosenttia vuodessa;
- F. toteaa, että Kiinan 12. viisivuotissuunnitelma ja Eurooppa 2020 -strategia sisältävät useita yhteisiä etuja ja haasteita; toteaa, että Euroopan unionin ja Kiinan talouksien enenevä yhdentyminen ja teknologian vaihto voivat tuottaa synergiaetuja ja vastavuoroista hyötyä;
- G. katsoo, että yksityisten yritysten ja valtionyritysten olisi voitava hyötyä tasapuolisista kilpailuedellytyksistä;
- H. toteaa, että tämä investointisopimus on ensimmäinen, josta EU neuvottelee Lissabonin sopimuksen voimaan tulon jälkeisen kokonaistoimivaltansa puitteissa; korostaa, että tätä investointisopimusta ja markkinoille pääsyä koskevat neuvottelut voivat herättää paitsi suurta mielenkiintoa myös yleistä huolta ja siksi ne olisi käytävä mahdollisimman avoimesti, jotta tarvittava parlamentaarinen valvonta olisi mahdollista ja näin täyttyisi yksi edellytys sille, että Euroopan parlamentti voi hyväksyä neuvottelujen tuloksen;
- I. katsoo, että sijoittajien on noudatettava sekä vastaanottavan maan lainsäädäntöä että minkä tahansa EU:n ja Kiinan tekemän sopimuksen määräyksiä sen tultua voimaan voidakseen hyötyä täysimääräisesti sijoitustensa parhaasta mahdollisesta suojasta;
- J. toteaa, että vaikka perustavanlaatuiset sosiaaliset oikeudet, työoikeudet ja ympäristönormit ovat kansainvälisesti tunnustettuja, Kiinassa niiden noudattaminen on puutteellista tai olematonta, mikä on yksi EU:n ja Kiinan välisen kaupankäynnin nykyisen epätasapainon syistä, ja katsoo, että tiiviimmät investointisuhteet saattavat entisestään pahentaa epätasapainoa, ellei kyseisten oikeuksien ja normien noudattamisessa tapahdu edistystä; katsoo, että tämä investointisopimus ei sen vuoksi saisi johtaa sosiaali- ja ympäristönormien heikkenemiseen entisestään Kiinassa, vaan edellytyksenä on, että sen tekemisellä vaikutetaan niiden edistämiseen, mikä johtaisi tasapainoisempaan ja molempia osapuolia hyödyttävään kauppa- ja investointisuhteeseen;
- K. katsoo, että investointisopimukseen olisi sisällytettävä myös sijoittajan velvoitteet, jotka koskevat muun muassa ammattiyhdistysoikeuksia ja muita työntekijöiden oikeuksia, avoimuutta ja ympäristön suojelua, siten kuin ne on määritelty kummankin osapuolen lainsäädännössä; katsoo, että sopimus olisi tehtävä WTO:n sääntöjä ja muita osapuolten allekirjoittamia ja ratifioimia asiaa koskevia kansainvälisiä sopimuksia sekä keskeisiä yleissopimuksia noudattaen; katsoo, että investointisopimukset eivät saisi kattaa investointeja erityisalueilla, jotka mahdollistavat työlainsäädännön ja muiden lakien kiertämisen;
- L. katsoo, että pakkotyöleireillä, kuten Laogai-järjestelmänä tunnetun uudelleenkoulutusjärjestelmän puitteissa, tuotettujen EU:hun suuntautuvien vientitavaroiden ei pitäisi voida hyötyä tähän kahdensivuliseen investointisopimukseen liittyvistä investoinneista;
- M. ottaa huomioon, että komissio ja neuvosto ovat sitoutuneet varmistamaan, että EU:n investointipolitiikassa otetaan huomioon unionin ulkoisen toiminnan periaatteet ja tavoitteet, myös ihmisoikeudet, ja että ne ovat sitoutuneet pitämään näistä periaatteista kiinni vuodesta 2013 alkaen;

- N. katsoo, että Kiinan kanssa tehtävä investointisopimus parantaisi huomattavasti EU:n ja Kiinan taloussuhteita ja vastaavasti sen olisi myös myötävaikutettava EU:n ja Kiinan poliittisen vuoropuhelun tehostamiseen erityisesti ihmisoikeuksia – tehokkaan ja tuloksiin suuntautuvan ihmisoikeusvuoropuhelun puitteissa – sekä oikeusvaltioperiaatetta koskevista asioista, jotta poliittiset ja taloudelliset suhteet voidaan pitää samantahdina strategisen kumppanuuden hengen mukaisesti;
- O. katsoo, että sijoittajien ja sijoitusten olisi pyrittävä noudattamaan isäntävaltioiden ja niiden paikallistason kehitystavoitteita sijoitusten hoitoa koskevien toimintalinjojen ja käytäntöjen kautta;
1. suhtautuu myönteisesti EU:n ja Kiinan välisten taloussuhteiden vahvistamiseen; kehottaa EU:ta ja Kiinaa pyrkimään tasapainoiseen kumppanuuteen, säännölliseen korkean tason vuoropuheluun ja molemminpuolisiin etuihin epäriidien kilpailun ja vastakkainasettelun sijasta;
 2. painottaa, että nyt kun Kiina on vuodesta 2001 lähtien ollut WTO:n jäsen, sen olisi panostettava enemmän kaupankäynnin vapauttamiseen ja markkinoidensa avaamiseen, sillä näin voidaan varmistaa entistä tasapuolisemmat toimintaedellytykset ja poistaa ripeämmin keinotekoisia esteitä, joita yritykset kohtaavat Kiinan markkinoille pyrkiessään;
 3. toteaa, että eurooppalaiset yritykset pitävät valitettavina Kiinan markkinoiden lukuisia tulliesteitä ja muita kaupan esteitä, kuten ulkomaisten toimijoiden syrjinnän tiettyjä muotoja sekä tullimaksujärjestelmän monimutkaisuutta ja kaupan teknisiä esteitä;
 4. pitää myönteisenä markkinoille pääsyn sisällyttämistä neuvotteluvaltuutukseen; katsoo, että neuvottelujen käynnistämisen ehdoksi on asetettava Kiinan antama vakuus siitä, että markkinoille pääsyä käsitellään neuvotteluissa;
 5. korostaa, että sekä suorat ulkomaiset investoinnit että portfoliosijoitukset on tarpeen sisällyttää yksiselitteisesti neuvotteluprosessiin;
 6. toteaa, että kiinalaiset yritykset pitävät Euroopan unionia yleensä ottaen vakaana investointiympäristönä mutta pitävät valitettavina EU:n huomattavia vientitukia eurooppalaisille maataloustuotteille ja tiettyjä Euroopan markkinoilla vaikuttavia kaupan esteitä, kuten kaupan teknisiä esteitä sekä esteitä, joilla jotkut jäsenvaltiot torjuvat kolmansien maiden investointeja, ja kehottavat poistamaan jäljellä olevat perusteettomat esteet sekä helpottamaan investointia jäsenvaltioissa; muistuttaa kuitenkin, että Kiinassa otettiin hiljattain käyttöön turvallisuusmekanismi ulkomaisten investointien valvomiseksi ja että tällaisten mekanismien käyttö sekä Kiinassa että EU:n jäsenvaltioissa voi perustua oikeutettuihin syihin; huomauttaa, että jäsenvaltioilla voi olla oikeutettuja turvallisuushuolia, jotka oikeuttavat joidenkin alojen jättämisen kokonaan tai osittain ulkomaisten investointien ulottumattomiin väliaikaisesti tai pitkällä aikavälillä;
 7. toteaa, että nykyisellään Kiinassa ulkomaiset yritykset voivat perustaa ensisijaisesti vain yhteisyrityksiä, joihin usein liittyy sellaisen strategisen teknologian siirtoa, joka saattaa auttaa Kiinaa kehittämään kilpailukykyä eurooppalaisen teollisuuden kustannuksella; on vakuuttunut siitä, että molemmat osapuolet hyötyisivät, jos Kiina osoittaisi suurempaa avoimuutta sellaista lainsäädäntöä kohtaan, jonka nojalla ulkomaiset sijoittajat voivat perustaa yrityksiä siten, että samalla huolehdittaisiin teollis- ja tekijänoikeuksien,

teollisoikeuden sekä tuotemerkkien ja tuotteiden maantieteellisten merkintöjen asianmukaisesta suojasta, ja että tällainen kehitys olisi erittäin tärkeää, ja katsoo, että näin edistettäisiin myös Euroopan unionin ja Kiinan talouksien yhdentymistä sellaisen nykyistä strategisemman lähestymistavan pohjalta, joka koskisi ympäristöystävälliseen teknologiaan ja innovointiin suuntautuvaa taloudellista yhteistyötä;

8. on vakuuttunut siitä, että parempi teollis- ja tekijänoikeuksien suoja ja siihen liittyvien sääntöjen tehokkaampi täytäntöönpano Kiinassa edistäisi suuresti EU:n ja muiden ulkomaisten sijoittajien tavoitetta, joka koskee investointeja, uusien teknisten valmiuksien keskinäistä vaihtamista ja nykyisen teknologian ajantasaistamista kyseisessä maassa erityisesti, kun kyse on ympäristöystävällisistä tekniikoista;
9. pitää myönteisinä Kiinan viranomaisten Kiinan WTO:hon liittymisestä lähtien toteuttamia toimia, joiden tavoitteena on parantaa teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamista; pitää kuitenkin yhä valitettavana niiden riittämätöntä suojelua ja sitä, ettei eurooppalaisilla yrityksillä ja varsinkaan pk-yrityksillä, ole käytössään keinoja puuttua tehokkaasti teollis- ja tekijänoikeuksien rikkomiseen;
10. on huolissaan Kiinan oikeusjärjestelmän epäluotettavuudesta ja siitä, että sen avulla ei kyetä täyttämään sopimusvelvoitteita, sekä avoimuuden ja yhdenmukaisuuden puutteesta investointeja sääntelevän sääntelyjärjestelmän soveltamisessa;
11. kehottaa komissiota neuvottelemaan EU:n ja Kiinan välisen kunnianhimoisen ja tasapainoisen investointisopimuksen, jolla pyritään parantamaan eurooppalaisten sijoittajien toimintaympäristöä Kiinassa ja vastaavasti kiinalaisten yritysten toimintaympäristöä EU:ssa, markkinoille pääsyn edistäminen mukaan luettuna, sekä turvaamaan EU:hun investoivien sekä valtion omistamien että yksityisten kiinalaisten yritysten hallinnon avoimuus samalla kun lisätään vastavuoroista pääoman virtausta; suosittaa, että viiteasiakirjana käytetään yritysten ja julkisten yritysten hallintoa koskevia OECD:n suuntaviivoja; vaatii myös lainvalvonnan parantamista, jotta voidaan varmistaa tasapuolinen kilpailu julkisen ja yksityisen sektorin välillä, vähentää korruptiota ja lisätä oikeusvarmuutta ja yritysten toimintaympäristön ennakoitavuutta Kiinassa;
12. painottaa, että tämän sopimuksen avulla on tärkeää luoda edellytykset Euroopan unionin ja Kiinan väliselle tasapuoliselle kilpailulle; suosittaa tämän vuoksi, että komissio neuvottelee vankat ja sitovat avoimuutta ja oikeudenmukaista kilpailua koskevat määräykset, jotta tasapuolisemmat toimintaedellytykset koskisivat myös valtion omistamia yrityksiä ja valtion omistamien sijoitusyhtiöiden sijoituskäytäntöjä;
13. vaatii, että neuvottelujen kohteena olevassa sopimuksessa käsitellään sekä markkinoille pääsyä että sijoittajien suojelua;
14. painottaa, että investointisopimus ei miltei osin saa kaventaa sopimuspuolten poliittista liikkumavaraa ja niiden mahdollisuutta säätää lakeja yleiseen järjestykseen liittyvien päämäärien saavuttamiseksi ja samalla olisi pyrittävä siihen, että näillä toimilla ei mitätöidä osapuolten sitoumuksista saatavia etuja; korostaa, että ensisijaisena tavoitteena on oltava oikeusvaltioperiaatteen takaaminen kaikille EU:n ja Kiinan sijoittajille ja kansalaisille;
15. kehottaa komissiota varmistamaan valtion omistamien sijoitusyhtiöiden täydellisen avoimuuden;

16. katsoo, että on luotava selkeä aikataulu neuvotteluille ja pohdittava kohtuullisia ja merkityksellisiä siirtymäaikoja;
17. katsoo, että Kiinan kanssa tehtävän investointisopimuksen olisi perustuttava jäsenvaltioiden kokemuksista saatuihin parhaisiin käytäntöihin, lisättävä johdonmukaisuutta ja että siihen olisi sisällytettävä seuraavat vaatimukset:
 - syrjimättömyys (vastaavissa olosuhteissa olevia sijoittajia ja investointeja koskeva kansallinen kohtelu ja suosituimmuuskohtelu)
 - selkeän mielivaltaisuuden kieltäminen päätöksenteossa
 - oikeussuojan epäämisen ja asiaankuuluvan prosessin perusperiaatteiden noudattamisen laiminlyönnin kieltäminen
 - velvoite pidäytyä epäämästä oikeutta rikosoikeudenkäynneissä, siviilioikeudenkäynneissä ja hallinnollisissa oikeudenkäyttöasioissa maailman tärkeimpien oikeusjärjestelmien periaatteiden mukaisesti
 - sijoittajien huonon kohtelun, myös pakkotoimien, painostamisen ja häirinnän, kieltäminen
 - suojaaminen välittömältä ja epäsuoralta takavarikoinnilta sekä asianmukaisen korvauksen maksaminen takavarikoinnin yhteydessä aiheutuneista vahingoista
 - laillisuusperiaatteen noudattaminen kansallistamistapauksissa;
18. vahvistaa, että laadun on mentävä nopeuden edelle, jotta neuvottelut voidaan saattaa onnistuneesti päätökseen;
19. toteaa, että investointisuojausopimuksessa olisi määriteltävä selkeästi suojeltavat sijoitukset ja sijoittajat ja että puhtaasti spekulatiiviset sijoitusmuodot olisi jätettävä suojelun ulkopuolelle;
20. vaatii, että sopimus on yhdenmukainen palvelukaupan yleissopimuksen (GATS) monenvälisten velvoitteiden kanssa, jotta voidaan täyttää taloudellista yhdentymistä koskevan sopimuksen ehdot;
21. suhtautuu myönteisesti siihen, että odotettavissa oleva oikeusvarmuuden parantuminen auttaa pk-yrityksiä tekemään sijoituksia ulkomaille, ja painottaa, että pk-yrityksiä on kuultava neuvottelujen aikana (myös Kiinaan avatun EU:n pk-yrityskeskukseen, Kiinan teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan pk-yrityksille suunnatun tukipalvelun (China IPR SME Helpdesk) ja EU:n Kiinan kauppakamarin toimintaan osallistumisen kautta), jotta sopimuksella, joka on määrä tehdä, edistetään niiden pk-yritysten kansainvälistymistä, jotka haluavat päästä toisen sopimuspuolen markkinoille;
22. korostaa, että sopimuksen tekemisen ehdoksi on asetettava, että sopimukseen sisällytetään osapuolten vahva sitoutuminen kestäväan ja osallistavaan kehitykseen siltä osin kuin se koskee taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristönsuojelua koskevia näkökohtia sekä investointeja, sillä näin EU:n ja Kiinan välille voidaan rakentaa tasapainoisempi kauppa- ja sijoitussuhde, joka ei pääasiassa perustu Kiinan alhaisiin työvoimakustannuksiin ja puutteellisiin ympäristönormeihin;

23. korostaa, että EU:n tekemät investointisopimukset eivät saa olla ristiriidassa niiden perusarvojen kanssa, joita EU pyrkii edistämään ulkopoliittikallaan, eikä sopimuksilla saa vaarantaa julkisen vallan toimintamahdollisuuksia pyrittäessä erityisesti saavuttamaan julkispoliittisia tavoitteita, joita ovat muun muassa sosiaaliset sekä ympäristöön liittyvät kriteerit, ihmisoikeudet, väärennösten torjunta, turvallisuus, työntekijöiden ja kuluttajien oikeudet, kansanterveys ja turvallisuus, teollisuuspolitiikka ja kulttuurin monimuotoisuus; kehottaa sisällyttämään sopimukseen edellä mainittuja aloja koskevat erityiset sitovat lausekkeet;
24. vaatii, että EU:n tekemien muiden kaupallisten sitoumusten tapaan julkisten palvelujen suojelua pidetään ensisijaisena periaatteena myös tässä sopimuksessa;
25. korostaa, että EU:n ja Kiinan investointisopimuksen tulevan kehityksen on perustuttava keskinäiseen luottamukseen ja WTO:n velvoitteiden täysimääräiseen noudattamiseen; pitää valitettavana, että valtavia julkisia tukia myönnetään tietyille potentiaalisen kasvun aloille, kuten aurinkopaneeliteollisuudelle, ja kehottaa komissiota varmistamaan, että vastaavan haitallisen polkumyynnin ja tukitoimien vahingollinen vaikutus poistetaan kokonaan neuvotteluiden nopeuttamiseksi;
26. suosittelee, että kumpikin osapuoli sitoutuu markkinoidensa avaamisessa asianmukaisesti asteittaisen käyttöönoton jaksoihin ja siirtymäajan järjestelyihin tietyillä aloilla, sillä näin voidaan helpottaa näiden alojen täydellistä tai osittaista vapauttamista; toteaa myös, että molemmat osapuolet eivät välttämättä voi tehdä sitoumuksia tietyillä aloilla; vaatii siksi, että kulttuuri- ja audiovisuaalipalvelut jätetään markkinoille pääsyä koskevien neuvottelujen ulkopuolelle kyseisiä politiikkoja koskevien EU:n sopimusten määräysten mukaisesti; korostaa tarvetta puuttua teollisuuspolitiikkaan, teollis- ja tekijänoikeuksien riittämättömään suojeluun, sääntöjen pääsisällön ja soveltamisen monitulkintaisuuteen sekä muihin kuin tulliin liittyviin ja teknisiin kaupan esteisiin;
27. toteaa, että valtiojohtoisten yritysten ylivoimaisen aseman vuoksi Kiinan markkinoille pääsy on hankalaa ja siksi tasapainoisen sopimuksen aikaansaaminen olisi nähtävä erinomaisena tilaisuutena luoda tasapuoliset kilpailuedellytykset valtionyritysten ja yksityisten yritysten välille;
28. painottaa, että sopimuksella on varmistettava EU:n mahdollisuudet sulkea tiettyjä strategisia aloja kiinalaisilta sijoittajilta;
29. korostaa, että sopimuksessa sopimuspuolille olisi annettava mahdollisuus – EU:n tapauksessa myös sen yksittäisille jäsenvaltioille – määrittää ja panna täytäntöön kulttuurin monimuotoisuutta edistäviä ja suojaavia toimenpiteitä;
30. painottaa, että sopimuksella on edistettävä kestäviä, syrjimättömiä ja ympäristöystävällisiä sijoituksia, erityisesti kaivannaistoiminnassa, ja kannustettava asianmukaisia työoloja sijoitusten kohteena olevissa yrityksissä;
31. vaatii lauseketta, jonka nojalla sijoittajan on annettava mahdolliselle isäntävaltiolle kaikki tiedot, joita kyseinen valtio saattaa vaatia joko kyseessä olevaa investointia koskevaa päätöksentekoa varten tai puhtaasti tilastollisiin tarkoituksiin, ja jonka nojalla sopimuspuoli vastaavasti suojelee luottamuksellisia liiketoimintatietoja mahdolliselta paljastamiselta, joka heikentäisi sijoittajan tai sijoituksen kilpailuasemaa;

32. korostaa, että tulevaan sopimukseen on tärkeää sisällyttää valtionyritysten sekä valtiollisten sijoitusrahastojen avoimuutta ja hallintoa koskevia määräyksiä, jotka perustuvat IMF:n johdolla hyväksyttyihin Santiagon periaatteisiin, joissa määritellään valtiollisten sijoitusrahastojen hallintoon ja institutionaaliseen rakenteeseen sekä niiden investointistrategian avoimuuteen liittyvät periaatteet;
33. muistuttaa kehotuksestaan laatia liiketoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n suuntaviivojen mukainen yritysten yhteiskuntavastuuta koskeva lauseke; toteaa, että sijoittajien olisi noudatettava monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa koskevaa ILO:n kolmikantaista periaatejulistusta ja monikansallisille yrityksille suunnattuja OECD:n toimintaohjeita sekä erityisiä tai alakohtaisia vastuullisen toiminnan normeja silloin kun sellaiset ovat käytössä; vaatii sitovia sosiaali- ja ympäristölausekkeitä osana täysimittaista kestävästä kehitystä koskevaa lukua, joka on riitojenratkaisumekanismin kohteena; kehottaa molempia osapuolia panemaan täytäntöön kestävä ja syrjimättömän investointistrategian, johon sisältyy yritysten sosiaalista vastuuta koskeva lauseke ja sijoittajille suunnattuja konkreettisia ohjeita sekä tehokas arviointimenetelmä julkisille viranomaisille, jotka valvovat investointien sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä vaikutuksia;
34. painottaa, että sopimuksella EU:ssa toimivat kiinalaiset sijoittajat on velvoitettava noudattamaan Euroopan unionin sosiaalisia normeja ja työmarkkinaosapuolten välistä vuoropuhelua;
35. korostaa, että EU:n ja Kiinan kahdenvälisellä investointisopimuksella on luotava kestävä kasvua ja uusia työpaikkoja ja edistettävä synergioita ja sitä, että myönteiset vaikutukset heijastuvat myös muihin alueellisiin kauppa- ja investointisopimuksiin, joissa EU tai Kiina ovat osallisina;
36. kehottaa komissiota täydentämään vaikutustenarviointiaan arvioimalla myös EU:n ja Kiinan investointisopimuksen vaikutusta ihmisoikeuksiin, kuten se on sitoutunut ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n strategisen kehyksen ja toimintasuunnitelman mukaisesti tekemään;
37. katsoo, että sopimukseen on sisällytettävä määräys, jonka mukaan kaikkien sijoittajien on noudatettava täysimääräisesti isäntävaltion paikallisia, alueellisia, kansallisia ja tarvittaessa ylikansallisia lakeja, ja että niihin sijoittajiin, jotka eivät noudata oikeusvaltion periaatteita, sovelletaan toimivaltaisen tuomioistuimen oikeusprosessissa siviilioikeudellista vastuuta laittomista investointitoimista ja -päätöksistä tapauksissa, joissa mainitut toimet tai päätökset aiheuttavat merkittäviä ympäristövahinkoja, henkilövahinkoja tai ihmishenkien menetyksiä;
38. vaatii, että sopimukseen on sisällytettävä lauseke, joka estää sosiaali- ja ympäristölainsäädännön vesittämisen investointien houkuttelemiseksi, ja että kumpikaan osapuoli ei saa laiminlyödä mainitun lainsäädännön täytäntöönpanon valvontaa jatkuvilla tai toistuvilla toimilla tai toimimattomuudella, jotta voidaan edistää investointimahdollisuuksien luomista, hankkimista, laajentamista ja säilyttämistä osapuolen alueella;
39. vaatii, että EU:n ja Kiinan kahdenvälisen investointisopimuksen on oltava EU:n lainsäädännön, myös voimassaolevan sosiaali- ja ympäristölainsäädännön mukainen, ja että molempien sopimuspuolten on pantava tehokkaasti täytäntöön lainsäädäntöään näillä

aloilla, sillä näin varmistetaan, että kaikilla sopimuksen määräyksillä edistetään investointien lainmukaista luomista, hankkimista, laajentamista ja säilyttämistä sopimuspuolten alueella sekä parhaita yrityskäytäntöjä ja oikeudenmukaista liiketoimintaa;

40. vaatii, että sopimukseen sisällytettävä edellytys, jonka mukaan ulkomaisten sijoittajien on noudattavat EU:n tietosuojanormeja;
41. on erityisen huolissaan joidenkin kansainvälisten välimiesten harkintavallasta tulkita laajasti sijoittajansuojalausekkeita, mikä on johtanut julkisen vallan antamien legitiimien määräysten noudattamatta jättämiseen; vaatii, että osapuolten riitatapauksissa määräämien välimiesten on oltava puolueettomia ja riippumattomia ja että välimiestoiminnassa on noudatettava käytännesääntöjä, jotka perustuvat joko YK:n kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnan tai Kansainvälisen investointiriitojen sovittelukeskuksen sääntöihin tai muihin osapuolten tunnustamiin ja hyväksymiin kansainvälisiin yleissopimuksiin tai normeihin;
42. pitää ensiarvoisen tärkeänä, että EU:n ja Kiinan kahdenväliseen investointisopimukseen sisällytetään tehokkaat valtioiden väliset sekä valtion ja sijoittajien väliset riitojenratkaisumenettelyt, jotta voidaan estää se, että perusteettomat väitteet johtavat vastaavasti perusteettomiin ratkaisuihin ja varmistaa, että kaikilla sijoittajilla on mahdollisuus tasapuoliseen oikeudenkäyntiin, jota seuraavat välitystuomiot pannaan täytäntöön välittömästi;
43. katsoo, että sopimukseen olisi sisällytettävä valtioiden välinen riitojenratkaisumenettely sekä sijoittajien ja valtioiden välinen riitojenratkaisujärjestelmä, joka perustuisi asianmukaisiin oikeudellisiin puitteisiin ja johon sovellettaisiin tiukkoja avoimuusvaatimuksia;
44. vaatii, että EU ja Kiina luovat yhdessä varhaisvaroitusjärjestelmän, jonka avulla niiden on mahdollista ratkaista ennakoivasti kaikki kauppaan tai investointeihin liittyvät alkavat riidat mahdollisimman varhaisessa vaiheessa kaikkien asianmukaisten keinojen, kuten pehmeän vallan ja kauppadiplomatian, avulla;
45. katsoo myös, että sopimukseen olisi sisällyttävä määräyksiä tuomioistuimen ulkopuolisesta riitojen ratkaisusta, jotta voidaan edistää nopeaa, edullista ja sopuisaa riidanratkaisua, kun osapuolet vapaasti valitsevat tällaisen ratkaisumenettelyn;
46. ehdottaa, että sopimuksessa esitettäisiin tarkkoja määritelmiä sovittelun kaltaisista joustavista riitojenratkaisumekanismeista siltä osin kuin ne koskevat muun muassa osapuolten hyväksymien ratkaisujen kestoa, kustannuksia ja täytäntöönpanoa;
47. katsoo, että EU:n ja Kiinan kahdenvälisen investointisopimuksen, kun se on saatettu päätökseen ja ratifioitu, olisi korvattava kaikki yksittäisten EU:n jäsenvaltioiden ja Kiinan kahdenväliset investointisopimukset EU:n lainsäädännön mukaisesti;
48. suosittaa neuvottelujen käynnistämistä vain sillä edellytyksellä, että Kiinan valtioneuvosto antaa etukäteen virallisen suostumuksensa siihen, että markkinoille pääsy sisällytetään investointisopimukseen;
49. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.

